

Huvudman

Skolföreningen Delsbo waldorfskola
Organisationsnummer 887500-7158
ordforande@delsbowaldorfskola.se

Beslut

Datum 2025-04-11
Dnr 2021:8985
Sida 1 (10)

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Delsbo waldorfskola i Hudiksvalls kommun; nu fråga om uppföljning av beslut den 30 april 2024

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen inledde inom ramen för en tematisk tillsyn av utbildningen vid waldorfskolor en tillsyn av Delsbo waldorfskola i Hudiksvalls kommun under våren 2022.

Skolinspektionen har i tidigare beslut, i juni 2022 respektive i juni 2023, förelagt Skolföreningen Delsbo waldorfskola att vidta åtgärder för att avhjälpa brister i verksamheten, bland annat avseende garanterad undervisningstid och garantin för tidiga stödinsatser.

Skolinspektionen har den 30 april 2024 beslutat att förelägga Skolföreningen Delsbo waldorfskola att vid vite av 300 000 kronor senast den 16 september 2024 respektive den 20 december 2024 vidta åtgärder för att avhjälpa brister rörande garanterad undervisningstid och garantin för tidiga stödinsatser. I beslutet den 30 april 2024 har Skolinspektionen vidare beslutat att förelägga huvudmannen att vidta åtgärder avseende brister i elevhälsans kompetenser samt brister i beslut om stödinsatser inom ramen för särskilt stöd.

Skolföreningen Delsbo waldorfskola har den 16 september 2024 respektive den 20 december 2024 inkommit med redovisning av vidtagna åtgärder med anledning av föreläggandet. Skolinspektionen har den 19 februari 2025 genomfört ett uppföljande besök på Delsbo waldorfskola varvid observationer genomförts av lektioner samt intervjuer hållits med ansvariga lärare för förskoleklass, årskurserna 1 och 3, personal från elevhälsan samt med rektorn. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet och i samband med detta inkommit med ytterligare kompletterande uppgifter.

Skolinspektionen har i detta beslut tagit ställning till om Skolföreningen Delsbo waldorfskola har följt föreläggandet och vidtagit åtgärder och om påtalade brister har avhjälpits.

Motivering av beslutet

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 30 april 2024 förelagt Skolföreningen Delsbo waldorfskola vid vite om 300 000 kronor att vidta åtgärder avseende brister i förhållande till bestämmelserna om garanterad undervisningstid samt bestämmelserna om användande av skolans val.

Skolinspektionen har förelagt huvudmannen att vidta åtgärder för att se till att eleverna får sin garanterade undervisningstid i enlighet med den nationella timplanen. Åtgärderna innefattar att eleverna vid Delsbo waldorfskola ska få totalt 600 undervisningstimmar i ämnet idrott och hälsa, varav 140 timmar i lågstadiet, 180 timmar i mellanstadiet och 280 timmar i högstadiet samt att eleverna ska få de undervisningstimmar i samhällsorienterande ämnen som timplanen anvisar, varav 185 timmar på lågstadiet.

Vidare innefattar åtgärderna att se till att undervisningen i skolans val används för undervisning i ett eller flera ämnen och att undervisningen i ett ämne inom skolans val är förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna. I det fall skolan ger som ett lokalt tillval inom skolans val ska huvudmannen ha godkännande från Skolverket om detta.

Huvudmannen har den 16 september 2024 inkommit med gällande timplan samt scheman för läsåret 2024/2025. I nedan stående sammanställning framgår fördelningen av undervisningstiden i ämnena idrott och hälsa samt samhällsorienterande utifrån huvudmannens redovisning och i jämförelse med en garanterade undervisningstiden enligt timplanen för grundskolan.

Ämne	Skolans timplan (Timmar)	Nationell timplan (Timmar)
Idrott och hälsa		
Lågstadiet	187,5	140
Mellanstadiet	189	180
Högstadiet	294	280
Samhällsorienterande ämnen		
Lågstadiet	234	200
Mellanstadiet	376,5	375
	Fördelat på:	Varav minst:
	Geografi	75
	Historia	90
	Religionskunskap	75
	Samhällskunskap	75
Högstadiet	409,5	405
	Fördelat på:	Varv minst:
	Geografi	80
	Historia	100
	Religionskunskap	80
	Samhällskunskap	90

Av huvudmannen redovisning framgår vidare att eleverna under hela sin grundskoletid totalt ges 7450,5 undervisningstimmar. Av denna tid utgörs en del av undervisning i eurytmi som lokalt tillval inom ramen för skolans val vilket ges i en omfattning av 30 minuter per vecka för samtliga årskurser och totalt 162 timmar under hela grundskoletiden.

Av Skolverkets beslut (dnr 2024:313) framgår att huvudmannen har tillstånd att vid Delsbo waldorfskola och i årskurserna 1–9 undervisa i eurytmi som lokalt tillval.

Rättslig reglering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (10 kap. 5 § skollagen).

Undervisningen ska omfatta följande ämnen: bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk, och teknik. Härutöver ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. Vidare ska det finnas skolans val. Skolans val får omfatta ett lokalt tillval, om Skolverket har godkänt en plan för undervisningen (10 kap. 4 § skollagen).

Skolverket ska efter ansökan godkänna planen om den till sitt innehåll och sin inriktning avviker från grundskolans kursplaner, är förenlig med föreskrifter om hur utbildningen i grundskolan ska vara utformad, dess syfte samt dess värdegrund och uppdrag, och har godtagbar pedagogisk kvalitet (9 kap. 11 § skolförordningen).

Fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen. Huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden (9 kap. 3 § skolförordningen).

Enligt timplan för grundskolan har en elev rätt till 600 timmar idrott och hälsa i grundskolan varav 140 på lågstadiet, 180 på mellanstadiet och 280 på högstadiet. Vidare har en elev i grundskolan rätt till 885 timmar i samhällsorienterande ämnen varav 200 på lågstadiet, 333 på mellanstadiet och 352 timmar på högstadiet (bilaga 1 till skolförordningen).

Av timplan för grundskolan framgår att 600 timmar av den totala undervisningstiden i grundskolan får användas till skolans val. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller ämnesgrupp minskas med högst 20 procent. Antalet timmar för svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik får dock inte minskas (bilaga 1 till skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Skolföreningen Delsbo waldorfskola vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet från Skolinspektionen den 30 april 2024.

Utifrån huvudmannens redovisning av fördelning av undervisningstiden samt granskning av scheman för läsåret 2024/2025 bedömer Skolinspektionen att den undervisningstid som eleverna vid Delsbo

waldorfskola får överstiger den minsta garanterade undervisningstid som framgår av den nationella timplanen. Av utredningen framgår att eleverna enligt huvudmannens planering kommer att ges 670,5 undervisningstimmar i ämnet idrott och hälsa, varav 187,5 timmar i lågstadiet, 189 timmar i mellanstadiet och 294 timmar i högstadiet. Vidare framgår att eleverna enligt huvudmannens planering kommer att ges 1020 undervisningstimmar i samhällsorienterande ämnen, varav 234 timmar i lågstadiet, 376,5 timmar i mellanstadiet och 409,5 timmar i högstadiet.

Slutligen framgår att huvudmannen sedan januari 2024 har godkännande från Skolverket att undervisa i eurytmi som lokalt tillval samt att detta görs i en omfattning av 30 minuter per vecka i samtliga skolans årskurser eller totalt 162 timmar under hela grundskoletiden. Vid skolans val får antalet timmar i timplanen per stadium för ett ämne eller ämnesgrupp minskas, med höst 20 procent och undantaget ämnena svenska, svenska som andraspråk, engelska och matematik. Av huvudmannens beslutade fördelning av undervisningstiden framgår emellertid att eleverna under hela sin grundskoletid totalt ges 7450,5 undervisningstimmar, att jämföra med 6890 timmar som är den minsta garanterade undervisningstiden. Den undervisning som ges i eurytmi, 162 timmar, innebär inte att antalet undervisningstimmar i något ämne i timplanen minskats genom omfördelning inom ramen för bestämmelserna om skolans val. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen följt kraven i föreläggandet även i de delar som avser tillämpningen av bestämmelser kring skolans val.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Garantin för tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 30 april 2024 förelagt Skolföreningen Delsbo waldorfskola vid vite om 300 000 kronor att vidta åtgärder avseende brister i förhållande till bestämmelserna om garanti för tidiga stödinsatser i förskoleklassen och lågstadiet. Bristerna som pekats ut i beslutet bestod i att Skolverkets kartläggningmaterial för förskoleklassen inte genomförts i enlighet med rådande föreskrifter läsåret 2023/2024 samt att samråd mellan ansvarig lärare och personal med specialpedagogisk kompetens inte genomförts i enlighet med skollagens krav. Skolinspektionen har vidare även i tidigare beslut riktade till huvudmannen, i juni 2022 respektive i juni 2023, påtalat liknande brister under tidigare läsår.

De åtgärder som huvudmannen enligt beslutet ålagts att vidta har innefattat planering och genomförande av de obligatoriska nationella kartläggningsmaterialen i språklig medvetenhet (Hitta språket) och i matematiskt tänkande (Hitta matematiken) i förskoleklassen under höstterminen 2024. Huvudmannen har även ålagts att se till att lärare samråder med personal med specialpedagogisk kompetens vid särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i enlighet med 3 kap. 4 § skollagen.

Huvudmannen har den 16 september 2024 inkommit med sin planering över genomförandet av de obligatoriska kartläggningsmaterialen i förskoleklassen höstterminen 2024. Huvudmannen har vidare, den 20 december 2024, redovisat vidtagna åtgärder.

Av huvudmannens redovisning framgår att genomförandet av kartläggningsmaterialen i förskoleklass och bedömningen av elevers kunskapsutveckling skett under perioden mellan veckorna 37–41 under hösten 2024. Huvudmannen har vidare även inkommit med sammanställningar av resultaten efter användandet av de obligatoriska kartläggningsmaterialen i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklassen. Huvudmannen uppger i redovisningen att särskilda bedömningar gjorts avseende kunskapsutvecklingen för de elever i förskoleklassen, för vilka kartläggningsmaterialen indikerat att eleverna inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska eller matematik.

Skolinspektionen har i samband med uppföljande besök på Delsbo waldorfskola den 19 februari 2025 intervjuat ansvarig lärare för förskoleklass samt specialpedagog i elevhälsan. Ansvarig lärare uppger i intervju att kartläggningsmaterialen genomfördes i förskoleklassen under september samt oktober hösten 2024. Lärare uppger vidare i intervju att dessa, utifrån resultaten av kartläggningarna som genomfördes under hösten, identifierade ett antal elever i förskoleklass vilka riskerar att inte uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas i årskurs 1 och 3. Av intervjuer framgår slutligen även att gemensamma möten hållits mellan ansvariga lärare och skolans specialpedagog, avseende de elever som identifierats genom användandet av kartläggningsmaterialen, i syfte att planera för stöd och anpassningar i undervisningen för dessa elever.

Rättslig reglering

Nationella kartläggningsmaterial ska användas i språklig medvetenhet och i matematiskt tänkande i förskoleklassen (8 kap. 2 § skolförordningen). I förskoleklass ska Skolverkets kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet i förskoleklass (dnr 2019:567) och matematiskt tänkande i förskoleklass (dnr 2019:568) användas. För varje elev ska läraren använda kartläggningsmaterialen vid avstämningstillfällen under höstterminen (2–5

§§ Skolverkets föreskrifter om obligatoriska nationella kartläggningsmaterial i svenska, svenska som andraspråk och matematik i förskoleklassen).

Det ska göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och i lågstadiet i grundskolan om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov i svenska, svenska som andraspråk eller matematik finns en indikation på att eleven inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 eller 3 i svenska, svenska som andraspråk eller matematik (3 kap. 4 § skollagen).

Ansvarig förskollärare eller lärare ska samråda med personal med specialpedagogisk kompetens vid en särskild bedömning. Sådant samråd behöver dock inte genomföras om den ansvarige förskolläraren eller läraren har specialpedagogisk kompetens (3 kap. 4 a § skollagen).

Om det efter en särskild bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper som gäller för grundskolan, ska det skyndsamt planeras för stöd i form av extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas (3 kap. 4 § skollagen).

Det behöver inte göras någon särskild bedömning om förutsättningarna för extra anpassningar eller för anmälan till rektor om att elevens behov av särskilt stöd behöver utredas redan är uppfyllda. Det ska i sådant fall skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Skolföreningen Delsbo waldorfskola vidtagit åtgärder i enlighet med föreläggandet från Skolinspektionen den 30 april 2024.

Av huvudmannens redovisning samt av intervjuer framgår att det genomförts särskilda bedömningar avseende kunskapsutvecklingen för de elever i förskoleklassen, för vilka kartläggningsmaterialen indikerat att eleverna inte kommer att uppfylla kriterierna för bedömning av kunskaper för årskurs 1 och 3 i svenska eller matematik. Av huvudmannens redovisning liksom av intervjuer framgår vidare de särskilda bedömningarna som gjorts skett i samråd mellan ansvariga lärare och specialpedagog i elevhälsan.

Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Elevhälsans kompetenser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 30 april 2024 förelagt huvudmannen att vidta åtgärder avseende brister i elevhälsan på Delsbo waldorfskola. Vid tidpunkten för beslutet bedömde Skolinspektionen att skolan saknade tillgång till skolsköterska, skolläkare samt personal med kompetens för specialpedagogiska insatser i elevhälsan.

Huvudmannen har i sin redovisning den 16 september 2024 inkommit med avtal med Klara Skolpool AB avseende tillhandahållande av specialpedagog, skolsköterska och skolläkare till skolans elevhälsa. Skolinspektionen har den 19 februari 2025, i samband med uppföljande besök på skolan, hållit en digital intervju med specialpedagogen och skolsköterskan från Klara SkolPool. Av intervjun framgår bland annat följande. Skolsköterskan uppger i intervju att uppdraget är utformat så att denna besöker skolan fysiskt två gånger per termin samt deltar i möten med elevhälsan. Då skolan för en period saknat skolsköterska har viss eftersläpning uppstått vad gäller vaccinationer och hälsosamtal för eleverna men arbetet gällande detta är nu i fas. Specialpedagogen uppger i intervju att denna löpande deltar på digitala elevhälsomöten varannan vecka men att det även, utöver detta, sker digitala möten med lärare och skolpersonal utefter behov.

Vid tidpunkten för Skolinspektionen besök på skolan i februari 2025 framkom vidare att skolans kurator nyligen avslutat sin anställning samt att skolan enbart haft tillgång till skolpsykolog genom sitt avtal med Klara SkolPool men att skolan inte avropat denna tjänst under de fyra månader som avtalet gällt. Huvudmannen har den 13 mars 2025 inkommit med kompletterande uppgifter i form av anställningsbevis för skolkurator och konsultavtal avseende skolpsykolog. Av uppgifterna framgår att skolan den 11 mars 2025 anställt skolkurator. Vidare framgår att huvudmannen sedan den 5 mars 2025 ingått ett avtal med annan utförare avseende tillgång till skolpsykolog. Av bifogat avtal framgår att detta omfattar, bland annat, att skolpsykologen ska delta i möten med övriga elevhälsan på skolan samt att denna, vid behov, ska handleda och kompetensutveckla skolpersonal.

Huvudmannen har den 13 mars 2025 inkommit med skolans plan för elevhälsans arbete. Av den skriftliga planen framgår hälsofrämjande- och förebyggande insatser som elevhälsan genomför på individ-, grupp- och skolenhetsnivå. Huvudmannen har vidare den 3 april och 4 april 2025 inkommit med rutindokument för elevhälsans arbete på Delsbo waldorfskola, likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling. Av dokumenten framgår åtaganden som åligger elevhälsan olika funktioner samt hur dessa, genom bland annat handledning av personal, elevstödjande

insatser och planering, samverkar med lärarna på skolan. Det framgår vidare även att funktioner i elevhälsan medverkar i skolans kvalitetsarbete.

Rättslig reglering

För eleverna i förskoleklass och grundskola ska det finnas tillgång till elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. Elevhälsans arbete ska bedrivas på individ-, grupp- och skolenhetsnivå och ske i samverkan med lärare och övrig personal. Elevhälsan ska vara en del av skolans kvalitetsarbete. Vid behov ska elevhälsan samverka med hälso- och sjukvården och socialtjänsten.

För medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog, kurator och specialpedagog eller speciallärare (2 kap. 25 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i beslut den 30 april 2024 förelagt huvudmannen att vidta åtgärder med anledning av brister i skolans beslut om anpassad studiegång. Detta då det i åtgärdsprogram för elever med anpassad studiegång saknats uppgifter om vilka ämnen som anpassats för eleven samt i vilken omfattning så skett.

Huvudmannen har i sin redovisning av vidtagna åtgärder den 16 september 2024 inkommit med beslutade åtgärdsprogram som innebär en anpassad studiegång för elever på skolan. Av granskade åtgärdsprogram framgår vilka ämnen som påverkas av elevernas anpassade studiegång samt avvikelser från ordinarie timplan i form av att den undervisningstid som elevens går miste om står angiven.

Rättslig reglering

Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses

framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen (3 kap. 9 § skollagen).

Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om åtgärdsprogram innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen (3 kap. 12 § skollagen).

Beslutet om anpassad studiegång ska föregås av noggranna överväganden, eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Elev och vårdnadshavare måste därför få information om vad ett beslut om anpassad studiegång kan innebära för elevens möjligheter att studera vidare och deras synpunkter ska inhämtas och beaktas i bedömningen. Bestämmelsen avser situationer när andra stödåtgärder inte har gett resultat, till exempel för skoltrötta elever eller elever som av andra skäl inte är tillgängliga för utbildning (prop. 2009/10:165 s. 293 och 666).

I ärenden som avser myndighetsutövning mot någon enskild, i enlighet med skollagen, hos en skolhuvudman tillämpas bland annat 32 § förvaltningslagen (2017:900) om motivering av beslut (29 kap. 10 § skollagen). Ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska innehålla en klagande motivering, om det inte är uppenbart obehövligt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande (32 § förvaltningslagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av enhetschefen Anna Bergqvist.

Utredaren Niklas Lundström har varit föredragande i ärendet.